

Шевчук А.В., д.е.н.,
Інститут регіональних досліджень НАН України,
м. Львів

**Новітні тренди розвитку ІТ-освіти
в регіоні як детермінантні напрями формування
економіки знань**

Незважаючи на те, що в Україні завершена розробка Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні, яка схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 р. № 386-р., поки що в країні відсутня програма розвитку ІТ-освіти в регіонах України, та слабо розвинуті дослідження оцінки її економічного ефекту для соціально-економічного розвитку регіонів.

Так, в Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні визначено пріоритетні заходи, що спрямовані на удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві, приведення рівня і якості освітнього потенціалу у відповідність з вимогами кадрового забезпечення інноваційного розвитку України. Серед таких заходів найважливішими є забезпечення поступової інформатизації системи освіти; формування та впровадження інформаційного освітнього середовища в системі загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої та післядипломної освіти; розроблення індивідуальних модульних навчальних програм різних рівнів складності; створення інформаційної системи підтримки освітнього процесу; забезпечення у повному обсязі навчальних закладів комп'ютерними комплексами та мультимедійним обладнанням; розвиток мережі електронних бібліотек на всіх освітніх рівнях; створення системи дистанційного навчання; забезпечення навчально-виховного процесу засобами інформаційно-комунікаційних технологій; створення відкритої мережі освітніх ресурсів; створення національного науково-освітнього простору; розроблення методологічного забезпечення у частині використання комп'ютерних мультимедійних технологій у процесі викладання предметів та дисциплін; удосконалення навчальних планів, відкриття нових спеціальностей з новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, втілення принципу “освіта протягом усього життя”; забезпечення вільного доступу до засобів інформаційно-комунікаційних технологій та інформаційних ресурсів, особливо у сільській місцевості та важкодоступних населених пунктах; підвищення рівня комп'ютерної грамотності населення; створення умов для оволодіння протягом найближчих п'яти років усіма випускниками шкіл комп'ютерною грамотністю; забезпечення всіх

навчальних закладів широкосмуговим доступом до міжнародних науково-освітніх мереж та Інтернету [1].

Але, цілком очевидно, що у зазначеному документі навіть не згадується про необхідність здійснення досліджень, спрямованих на пошуки шляхів генерації інновацій та модерних трендів розвитку, впровадження та процесу ІТ-освіти. Світовий досвід розвинутих країн США, ЄС та країн що розвиваються (Індія) є значно більшим з цього питання. В Україні питаннями розвитку ІТ освіти займаються такі вчені як Ковалюк Т., Єфіменко О., Павлов О. та інші.

Мета даної публікації - проаналізувати ретроспективні тенденції розвитку ІТ-освіти в регіонах, виявити основні проблеми й недоліки їх формування та визначити основні модерні тренди її перспективного поступу як детермінантні напрями формування економіки знань в Україні.

Необхідність завершення побудови інформаційного суспільства України та його вищої фази - економіки знань вимагає інтенсифікації впровадження ІТ технологій у практично всі сфери життєдіяльності населення. Це актуалізує підготовку висококваліфікованих фахівців, які здатні володіти не тільки ІТ технологіями але й мають глибокі знання з тої чи іншої сфери суспільного життя. Розв'язання цієї проблеми в Україні актуалізується двома детермінантами: поглибленням євроінтеграційних процесів, з одного боку, і недостатністю коштів на вирішення цього питання через складну суспільно-політичну і соціально-економічну ситуацію в країні, з другого боку. Отже на порядку денному - селективний вибір модерних трендів розвитку ІТ освіти, здатних активізувати розвиток найбільш вигідних для того чи іншого регіону видів економічної діяльності.

Постійні диспропорції освітньо-кваліфікаційної структури підготовлених фахівців та перспективної потреби регіональних ринків праці в Україні інституціоналізувались до такої міри, що маємо нині стихійний розвиток системи освіти. Він супроводжується необґрунтованим державним замовленням на підготовку фахівців, масовою демотивацією здобуття робітничих професій, дефіцитом кваліфікованих кадрів при постійно високому рівні безробіття. Така ситуація вимагає поступового долання шляхом підтримки розвитку професійної освіти в окремих сферах - найбільш перспективних для інноваційного розвитку економіки України та її регіонів, сприяння її якісному переходу до економіки знань. Враховуючи достатній інтелектуальний потенціал населення та неврегульовані процеси активізації зайнятості в ІТ-сфері, потреба наукового обґрунтування розвитку ІТ-освіти в контексті формування економіки знань в Україні є як ніколи на часі. Її підсилює помітна ІТ-спеціалізація окремих регіонів, де зайнятість у даній сфері постійно зростає. Таким чином очевидно є потреба селективного вибору модерних трендів розвитку ІТ-освіти у регіонах нашої держави.

Серед досліджень основних модерних трендів розвитку, що повинні мати найбільшу економічну ефективність, найактуальнішими є:

- вивчення процесу генерації інновацій в ІТ-освіті, стимулювання їх створення на всіх рівнях освітнього процесу та імплементації в майбутні практичні впровадження;

- нові види комерціалізації наукових досліджень в галузі ІТ та інших галузях з застосуванням в ІТ технологій;

- визначення доцільності вивчення та використання в ІТ-освіті новітніх інноваційних наукових напрямків з дослідження нанотехнологій, технологічної сингулярності, штучного інтелекту;

- вивчення та впровадження робототехніки в суспільне життя.

Науковий ефект від вивчення цих трендів дозволить сформувати новий вектор досліджень у розвитку економіки знань в Україні з більш вузьким, предметним, проте реальним щодо втілення, підходом.

Список використаних джерел

1. Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні, яка схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 р. № 386-р. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80/page>